

sig bortåt marken, tänkte han på en duffan för sin dotter.

Uåt marken gick han. Fåren offerade senom flänker och gåsen gåswo tionde; men kalfkonerna, dolde bland förtorkade ris ögar, flarade opp wid hans brådskande steg och wädte genom sitt buller hela den sotrivande fjäderflaran.

Långe och wåt stod mannen i Wingåfers jactan, grundande, likwål fann han ingen passande duffan för sin dotter. "Hon är mig lärare", utropade han, "än min utslitna Wingåfers jacta, mitt blåthorn och min penna." — Kloka starar disputerade redan i den dunkel-sjusa sfogen, i tåflan med hwarandra om den spliternya poesiens herr ighet, ändock fann auctorn intet, som han tyckte wara wärdigt sin dotter.

"I snabbt flygande swalor och frarande kråkor, som swing'n öfwer trätopparne och utspännen edra swarta wingar öfwer ljusstrålarne, wiljen I ej höra min böna om en flänk åt mitt lifs ädlaste blomma?"

"I ruggiga enbustar! är det för mig som misstet från edra peruter utdammar? Winken I mig om Gratiosa, så sägen mig då, hwad skall jag dnka den mest sötta af alla flänketer på jorden?"

Så gåspade auctorn öfwer alla nejder. De ollongödda f öfwen sam'ades omkring honom och sågo med underfamma ögon på den höga gåsten, som hödrade deras gårdar med besök; men när han åter öppnade sin mun för att gåswo, då flydde de ollongödda förfräkte bort öfwer återrenarne, och snabbare war ingen stände wind.

Swigt flydde swaret på auctorns fråga. "Hwad? Skall ej en fader weta sitt poetiska barns behof," sade han och förwånades. Men stum war sfogen. Der bodde intet echo. Hans gåspningar gingo ut åt alla håll. Han hörde huru de gåspande spridde sig, han hörde dem ännu ehuru tynande löpa i de aflägsnaste trakter. Men alldrig kommo de igen till honom. De hade alldrig kunnat säga något svar.

"Nå, så måtte wål I, höga kullerstenar, kunna gifwa mig något besked? Sägen mig, hwad skall jag stänka min dotter, när hon blifwit stor? Sägen mig det, och jag skall på edra spetsar uppbygga den ståtligaste hönsbur i werlden, edert lof skall i öjas öfwer fropp-skarne; ty det skall heter om eder, I ären hönsburens grund. O kullerstenar hören I mig ej?"

"Veswa nu mer inga semitoner i fingern? Är ett infegelt fatt på twarje bråfande, böljande och jormande warelse i naturen? Hvem har förstummat gåsenas suatrande hör?"

På afstånd hörde auctorn många låten och underliga grymtningar. Deras förstod han att döden ännu icke hade utbredt sig till allt hwad lefwande war. Och han häpnade öfwer denna gudagrymtning.

Capitlet 2.

Djupt in i en af Kronoflogarne, eller på den så kallade Allmänningen låg ett litet enfata hus. Det war helgad åt Sentimentalitetens Gudinna, så kallade man molnet på den nya tidens himmel, hwi ket alltid wisade sig, så snart den stränga recensenten Phœbus nedgått från sin bana. Rundt omkring detta hus wäro surkullor och sötpupper, med hwarandra behagligt onwärlande. Denna nejd stödes af den önniga firapsdagg, som hwar affon från molnet nedregnade på marken. Förbi det lilla huset rotn detta firapsdagg.

Men i sjelfwa det lilla enfata huset bodde ingen menniska. Örrarne stodo på wid gasivet. Kring alla wäggar lysste de brokigt utspidda tapeterne broderligen hwarandra. Ingen morgonrodnans purpurblå, ingen nattens storsbuswa, ingen Dianas grönljande jagtflådnad, ingen Floras blomster eller Pomonas frugtorg fanns i detta hus, blott ett ting, nemligen en, af alla färgor och tappar gjord, stor kofta.

Denna kofta såg ingen wån, ingen like på hela den trassiga wäggen. Öfwer firaps stoden hängde han ensam. Kring ingen tårnas melja hode han ännu hängt, ingen duffan brann på hennes mångflistande border, ingen suck, ingen långtan; ty en sin like hode han ännu alldrig skadat.

Nu kom den susande Memodaren, vinden från den neiden, som Trånadens Gudom beherrsakar; ty gosen är sand af anden för de nya lärorna, att hälsa bygderna och såna dem, huru den höge herrskaren, den muktre Phœbus gått bort, samt att natten stundar och lustiga lekar.

Till denna nejd kom nu den susande Skämtaren; han wiste ej nu, att den firade sentimentalitetens jubelstund, samt att purpurmolnet som bäst nedduggade sin firap öfwer ängden, när han anlände.

Han wiste det ej. Dock märkte han snart, huru talbarren fastt ibbade sig wid warts wingar, ej wäljande röra sig eller dastra; och dryppande stodo de mofiga enbårebustarne. Då tänkte sig Memodaren ned till marken, slingrande sig fram mellan de firapsbestänkta träden, sågande med mycken enfa d: "de wåna sötpuppernas border witt jag lysa och memoda i deras kassar"; och så susade han fram öfwer dem till det enfata huset.

(Fortf. e a. g.)

R o m e t e n.

N:o 3.



Onsdagen den 11 Januari 1826.

Frrikes Nyheter.

Stockholm. S. M. Drottningen, samt D. D. K. K. S. Kronprinsen och Kronprinsessan täcktes sällsamt trettondedag jul blivissa Amaranter-Drottens affembel.

Herr Grefve Sparre, utnämnd till Landshövding i Norrbottens län, läser i dessa dagar härifrån afresa till sitt Hovsdingedöme.

En ung Baron Cederström, son till S. C. Statsrådet m. m. Herr Grefve Cederström, har nyligen blifvit utnämnd till Kammarherre hos S. K. S. Kronprinsen.

Förlidne onsdag gafs operetten Figaros Bröllop. Efter en längre tids hvila återsåg allmänheten denna tåta piece; men återseendets behag svarade ej emot det nysse musikaliskaren nödt, ty, oaktadt hufvudrolerne, hvar för sig betraktade, gafs väl, måste man dock beklagligtvis tillstå att uti det hela saknades lif och hållning, så undgängeligen nödige vid executionen af detta qvicka och glädliga stycke. Måhända bidrog härtil mycket, att Cherubins intressanta role, den allmänheten varit van att se så förtäfligt gifwen af fru Lindström, som hastigt slutnat, nu spelades af fru Almsjöf, hvilken icke tyckes äga nog rik och utbitda förmoda att gifwa densamma. En på affischerne och i dagbladen förskonen utlofvad balette, uteblef alldeles.

Om Näringsfriheten.

Under riksdagen år 1815, togo de häftiga debatterna om allmän Näringsfrihet samt om Skräfverfattningarnes upphäfvande sin början, hvilka sedermera förankade regeringen, att, under Commerce-Collegii uppfigt låta afgifwa ett förslag till ett nytt Handwerkeri-Reglemente, hvilket och vid sista riksdag till ständernas handläggning öfverlemnades. Detta, i förening med fleraaldiga enskilda motioner öfver ämnet, remitteradt till förenade Lag- och Deconomi-Utskotten, framkallade ändligen ett fullständigt project till förordning angående såväl handwerkarierna som handeln i riket, författadt till det mesta af nu mera allidne Justitie-Umbudsmannen Ehrenborg. Efter åtskilliga öfverläggningar inom riksständerna, blef detta project, med några tillädes förslagewis antagna jämföringar och ändringar, af ständerna gilladt, och, i önskningsväg, till Kgl. Maj:ts nådiga stadfästelse i underdånighet framlagdt. Häröfver har dock Kongl. Maj:tt allt hittintills ännu icke täckts fastställa eller kungöra sitt nådiga beslut. Således bestå ännu våra skrån oförfränkta, och de författningar som afse dem bibehålla sin gällande kraft.

Skränrättningarne härleda sig, såsom bekant är, ifrån medeltiden, och, i trots af de förändringar de undergått, bibehålla de ännu omistännligt ett utseende, hvilket erinrar om detta deras ursprung. Liksom alla andra iurättningar från denna tid hälder, äro de barn på en gång af behovet att flydda egen säkerhet, samt det vänta begäret efter vidare utbildning. Härifrån de nästan ordensmåliga ceremonier, bruk och Gerkommen, genom hvilka, inom en stad, hvarje skrån löst sig närmare och fastare tillsammans och trödde ut innerlig förbindelse med samma

skrå i alla öfriga städer. Och derifrån äfven de
 anstalter som widtogos, att åt mognade män öfver-
 lemna hela den färdighet i handverket man för-
 wärfwat, och det anseende hwilket deraf war en
 följd. Detta anseende och ännu mera öfvertygelsen
 om den kraft, som hwarje enskildt förwärfwade
 genom sin nära förening med ett stort antal skrå-
 bröder, gaf också hwarje sådan mera frimodighet i
 alla sina offentliga yttranden och handlingar, och
 derigenom framträdde snart ur dessa skråhärbergen
 det fria Borgareståndet, hwilket egentligen ehuru
 småningom förkrosade Feodalismen. Naturen af
 ett Skrå tvingade hwarje sådant att nedslå sina
 bopåtar i städerna, inom hvars murar de säkrast
 kunde finna trygghet till lif, personlig frihet och
 egendom, hwilket war ändamålet för deras förening,
 samt oundgänglig för att kunna göra framsteg i
 handverket. Då dessa stadsboer, i följd af de förmän-
 ner hwarje Skråmästare ägde, snart öfverträdde
 dem hwilka närde sig med samma handverk på
 landet eller utom städerna, hemtade äfven landt-
 boer som dertill woro i tillfälle, hellre sina förnöden-
 heter af handtverkeriwaror från städerna, och de
 fordom på landsbygden idkade handwerk förhöll,
 för att i stället blifwa uteslutande stadsmanna näring.
 Härmed framstod det tredje, eller borgareståndet
 fullständigt, och dermed trädde städerna — hwilka nu
 mera upphörde att wara blott fasta tillflyktsorter
 wid frigiska anfall —, i ett industrielt wexe förhål-
 lande till landsbygden, derifrån de emottogo hwad
 der frambragtes i rå ämnen, och lemnade dem åt
 denna tillbaka bearbetade samt brukbargjorda för
 wisa behof eller njutningar.

Uppå skillnaden mellan statsmannas och landt-
 manna näringarne, beror helt och hållet Borgare-
 ståndets tillwarelse, såsom det statsselement, hwilket
 förädlar och afsätter de för hand warande produc-
 ter. Igenom drifwandet af handwerk och handel
 inom städerna uppstå så kallade Borgare, hwilka
 ingått i skrå, till att så mycket tryggare och beqvämli-
 gare utföra detta, samt för att erhålla Borgarerättig-
 het bestämt wisa föreskrifter, hwilka kallas Skrå-
 reglor. Det är således otwiswelaktigt, att skrå-
 inrättningen såsom Lag- och Deconomi-utskotten uti
 inledningningen till sitt förslag bestämt det, icke är
 något oafsluteligt wiskor för tillwarelse af ett Bor-
 garestånd, och således ej heller kan innefattas under

de detta stånd tillkommande privilegier, utan att dens-
 samma, hwilken endast genom Konungens bekräftelse
 wunnit allmän helgd och gällande kraft, också af Ko-
 nungen, när han finner det nyttigt, kan upphäwas.
 Flere af borgareståndets ledamöter, som welat gifwa
 yrkandet om en förändrad Handwerker-Ördning
 anseende af angrepp på slesswa ståndet och dess fri-
 och rättigheter, hafwa genom dessa grundlösa påstå-
 enden, wäckt en bitterhet och ensidighet i behandlin-
 gen af frågan, hwilken säkert bidragit dertill att af alla
 sammans ännu icke blifwit något resultat. Men å
 andra sidan kan icke nekas, att näringsfrihetens yr-
 kare föränledt denna bitterhet, dels genom deras
 allt för häftiga och långt sträckta nit, dels också derige-
 nom att de welat alldeles nedrifwa gränsskillnaden
 mellan landtmanna- och stadsmanna-närningar. En så-
 dan fördran innebär onefligen ett förnärmande af
 en redan, genom helgden af rikets grundförfattning-
 gar, försäkrad rätt, och kan icke — hwilket de förnade
 Utskotten, uti inledningningen till sitt förslag, mycket
 riktigt yttrat — tillwägabringas "annorlunda än i sam-
 manhang med en förändring i grunderne för Borgare-
 ståndets representation samt för Städernas styrelse och
 dess afböning." — Med borgareståndets constitution
 hos oss, såsom en ingående del i statsrepresentationen,
 medföljer nemt. dess rättighet att styras och dömas af sine
 likar; men hwilken rättighet grundlägger skyldighe-
 ten att slesswa sina styresmän eller magistrater-
 ne. Möjligheten dertill är beredd endast genom den
 uppdragna skillnaden mellan stadsmanna- och landt-
 manna-yrken, hwilken möjlighet alldeles skulle upp-
 höra i fall ej de förwa hållas oförfränkta. Ömsvär-
 digheter, för Sverige egna, göra häfwandets af sage-
 da skillnad knapt verkställbart, samt obilligt att ge-
 nondrifwa i all sin stränghet. Detta dock mindre af
 det skal att flere städer drifwa landtmannanäring, —
 ty användandet af den åt städerna skänkte jord,
 till odling af spannmål, då den är ämnad till plan-
 tering af färgstoffer och andra fabrikswårter, är
 blott ett missbruk, hwilket icke grundlägger någon
 rätt — utan isynnerhet emedan wårt fädernesland
 är så glest bebyggt, och har ett så inifränkt antal stä-
 der, att landtboarnes behof af de nödigaste handt-
 werkeriwaror ombiligen skulle kunna fyllas, om de
 uteslutande endast från städerna borde afhemtas.
 Men att förlita dessa båda motsatta fordringar inne-
 bär swårigheter, dem endast en lugn betänksamhet och
 grundlig kannedom af de wigtigaste förhållanden kan lösa.

Swad Skräfverfättningarne angå, hafwa de wisserligen en god och en elat sida. Till den förra höfsta handtwerkarierna sjelfwa, som mellan bearbetarne af svart och ett; att de beredt en bättre undervisning och utbildning af det handalag, hwilket hwarje handtwerk erfordrar; försäkrat allmänheten, att icke någon handtwerkwara bär blifwa frambragt af andra än dem, af hwilka man kan hafwa anledning att förmoda det de lemna ett godt arbete; satt den som dock erhållit dåligt arbete i tillfälle att deröfwer klaga och få rättelse; betryggat åt handtwerkshafaren frihet från intrång i sin handtering, och, i förjöd deraf, grund'agt hans wälmåga och sjelfständighet. Deremot måste man räkna till den förderliga sidan, det monopoliska som Skräfverfättningarne medföra, mot den naturliga af alla mänskliga friheter, neml. användandet af förwärfwad färdighet till egen och de sinas bergning; att härigenom en wis inskränkande corporationsanda inrotat sig hos handtwerkarklassen, ofta hinderlig för widtagandet af betydliga uppfinningar till förbättring af arbetsfättet; att härigenom wisja ganfka skändliga uppträden förantledas, t. ex. den så kallade Bönhasjagten m. fl.; att äfwen den mest utmärkta sticklighet, af stråbruken tillbakahålles från egen werksamhet, genom de bestämda, i flere fall alldeles onödigtwis tilltagne läros och gesäll-ären; att erhållandet af mästerskap är förenadt med ganfka stora och orimliga afgifter; att warornas uppstegrande, till ofskälliga priser, blifwit lemnadt åt stråmästarnes godtycke, och slutligen att dese mästare sjelfwe ofta äro släpde i heroende af deras arbetares, iynnerhet gesällers wälbehag, bland hwilka, enligt ofta förnyad klagan, flursthet, lättja och ofedligt uppförande i sednare ären mycket tilltagit. — Då fråga nu uppstått om förändring af skräfverfättningarne, bär man sträfwa dertill, att desamma uppgifna fördelar, så widt möjligt, bibehållas och ännu mera utvecklas, men deras olägenheter undanröjas, i fall man uppriktigt will, att omstapningen skall leda till en werklig förbättring.

(Slut e. a. g.)

Nomanen Spader Dame är, i Tyss öfversättning, under toppet af sednast förflutne December, i Berlin utkommen. Den ryktbara författaren Friherre De la Motte Fouque har sjelf öfversatt densamma. — Fru Amalia von Helwig har redan lagt sista handen wid sin öfversättning af Fritziöfs Saga. Den skall lemna prästen, uti ofwannämde stad, innan slutet af innewarande Januari månad. — I allmänhet skall hägen att lära Swenska uti Tyssland allt mera utbreda sig. En derstädes befintlig landsman herättas wara öfwerhopad af sådana, som hos honom söka undervisning i wårt modersmål.

Försköt till en teckning af ätskilliga det förflutna årets Händelser.

N:o I.

Oretiska Frihetskriget.

I Scenen.

Turkiska Läget.

En Turktisk befälhafware. Hakan, Mehmet, Zulcha.

Befälhafwaren. Huru många skälar af de otrognas dron äro fallne i de rättrognas obeskäddade händer?

Hakan. De räkna sig såsom insfaltade till lika antal med justiernorne på fästet.

Befälhafwaren. Än såsom oinsfaltade?

Hakan. Till ett lika antal med 5 gånger de rättrognas segrar, 2 mindre, samt 3 gånger Jacobs brunn i öfwen.

Befälhafwaren. Godt. Är Mehmet här? Mehmet (kastande sig ned på jorden.)

Han ligger här framför dina fötter i 7 och en half alm under jorden.

Befälhafwaren. Godt. Så gadt då till de otrognas läger och förkunna, att likasom detta stoft i min hand i luften kastadt förskingras, så skola äfwen de upproriske, i fall de fortifara i sin genstråfwighet, förbrintade warda; men om de sig dömjuka, skola de, på samma sätt som detta stoft, förwandlas till en frugtbarande jord, der de skönaste granater och persikor uppodra, Sultan war och deras herre till en söt lukt och förnjelse.

